

>> AVANÇAMENT EDITORIAL <<

veien actuar per obtenir dinamita i armament, i per finançar-se.

I aquí s'emmarca la mort de Josep Maria Bultó, el 9 de maig del 1977. Valls va ser un dels tres activistes que es van quedar al carrer, de suport, mentre un quart membre de l'escamot accedia al domicili de l'industrial i li enganxava l'artefacte al pit. Li reclamaven uns diners sota l'amenaça que la bomba esclataria en trenta dies si no pagava. El final és conegut. "A les memòries hi passo de puntetes i així ho dic: relatat el fet, no entro en detalls", adverteix. "Que fracassés va ser una gran contrarietat; no vam aconseguir l'objectiu econòmic i va morir inútilment, perquè el nostre objectiu no era atemptar contra ell."

"En la qüestió moral ni hi entro ni en surto. Si haguéssim de demanar explicacions morals a tothom no sé qui podria llançar la primera pedra, sobretot quan has viscut determinades èpoques", argumenta. I recorda el GAL, "o un soldat que torna del Vietnam, després d'haver matat criatures, evidentment destrossat; fins i tot per a una dona que avorta és un trauma".

EL 'CAS VIOLA' I LA DISSOLUCIÓ

El cas Bultó va ser el principi de la fi del grup armat. Van repetir el sistema, el gener del 1978, amb Joaquim Viola, alcalde de Barcelona, amb el mateix resultat fatal. "Nosaltres ja havíem sortit de la presó [amnistiat] i ens estàvem en un pis de l'organització a Sant Just Desvern, i un company que també s'hi estava va resultar ferit. Ens va explicar que la dona s'havia llançat sobre el marit" i per això la bomba va esclatar, i va matar Viola i la dona. "La policia ens va acusar de nou els quatre."

L'organització es va tancar "ordenadament" en un parell d'anys i alguns dels membres es van convertir en fundadors de Terra Lliure.

No Valls, que havia agafat el camí de l'exili, cap a París, després que el ministre d'Interior, concreta, demanés l'apel·lació contra l'amnistia. "Hi va haver una filtració i algú del Catalunya Express em va trucar a casa, així que em vaig esfumar." A la

De suport al carrer mentre posaven la bomba

L'Abadia va fer de mitjancera perquè entrés a Andorra

El 1979 va arribar amb nom i papers falsos

QUÈ HA DIT

Àlvar Valls

ESCRITOR, PERIODISTA I ACTIVISTA

"Hi vaig participar plenament, però tot i després de 40 anys és delicat de parlar-ne"

capital francesa, però, sense papers i amb tres fills per escolaritzar, la situació era difícil. Manel Viusà, recorda, li va suggerir Andorra com a solució. I el 1979 va entrar al Principat després d'unes gestions realitzades des de l'Abadia de Montserrat. "Jo no sabia res en absolut sobre

Andorra, però vaig pensar: aquí mana el bisbe, i per això vaig demanar als monjos que hi intercedissin. Ho van fer, però no amb el bisbe, sinó amb el notari Marc Vila."

El 1979 va arribar al país amb uns papers falsos, a nom d'Albert Comella. "Va ser un respir, en tots els sentits: econòmic, psicològic i per l'ambient, perquè tot i ser un país pot semblar una comarca de Catalunya". També per la seguretat. "En aquell temps es tolerava, si no es fomentava, la immigració clandestina: estava tot ple de treballadors sense papers, una gentada als camps, una situació amb la qual després va acabar l'Òscar Ribas." Per ell, recorda, va ser "tornar a la normalitat dins de l'anormalitat".

L'estada de sis mesos a la presó d'el abuelo'

La visita de François Mitterrand a Andorra l'octubre del 1986 va desembocar en la detenció i empenonament d'Àlvar Valls. Sis mesos a la presó aleshores situada als baixos de l'edifici de Casa de la Vall. "Era com unes colònies per a nens dolents, que s'havien fumats uns porros i coses així, i a mi, que aleshores tenia uns quaranta anys, em deien el abuelo". O el maestro, perquè solia estar engrescat amb la feina de correcció lingüística que seguia fent a la presó. "A mi em van tractar perfectament, però no tothom podia dir el mateix, que algun cop vaig veure entrar un noi, un estafador, crec, tot ple de blaus." Ell n'havia rebut a Barcelona. "Però no en parlo, per pudor."

A Valls el van detenir arran dels controls policials durant la preparació de la visita del Copríncep francès: les autoritats andorranes van passar llistes de DNI a la policia espanyola, que va detectar que cap Albert Comella Rossell existia amb aquest número de carnet. I les sospites es van refermar amb el de la seva dona a les mans. Ell va ser detingut i jutjat al Tribunal de Corts per tinença de material per falsificar. En sortir de la presó va regularitzar la seva situació. I va tornar a ser Àlvar Valls.

Per què explicar tot això ara? "Després de quaranta anys és l'hora de donar explicacions: el poble té dret a saber què va passar", justifica. Fins ara, prossegueix, hi ha hagut un esforç dels "beneficiaris de la transició" per mantenir "el catalanisme com un moviment impol·lut, així que em diran: 'Precisament ara vols tacar-lo de sang?' Però em toca parlar, per edat".

Aval gratuït

Paga les compres

30

60

90

dies

dies

dies

sense interessos!

A Farmàcia Galeno t'ho posem fàcil!

Per a més informació truca al telèfon + 376 34 35 12 o per correu electrònic a l'adreça fmajoral@farmaciagaleno.com